

Zoznam použitých pojmov

Pre potreby týchto Podmienok používania železničnej siete sú použité nasledujúce definície pojmov:

- a) **Ad-hoc trasy/vlaky** – trasy/vlaky objednané žiadateľom, ktoré boli skonštruované mimo procesu tvorby ročného GVD,
- b) **Alternatívna vlaková trasa** - je iná vlaková trasa medzi rovnakou východiskovou stanicou a stanicou určenia vtedy, ak sú tieto dve vlakové trasy z hľadiska prevádzky železničnej dopravy železničným podnikom vzájomne nahraditeľné. Pri neplánovanom obmedzení železničnej prevádzky je takáto vlaková trasa pridelená dispečerským aparátom ŽSR po dohode so železničným podnikom. Pri plánovanom obmedzení železničnej prevádzky sa takáto vlaková trasa prideluje do zmeny cestovného poriadku.
- c) **Bezpečnostné osvedčenie** – rozhodnutie agentúry alebo bezpečnostného orgánu, ktoré je podmienkou prístupu železničného podniku na železničnú sieť. Bezpečnostné osvedčenie sa môže vzťahovať na celú železničnú sieť alebo len na niektorú jej časť,
- d) **Členský štát** - členským štátom sa rozumie:
 - a) členský štát Európskej únie okrem Cyperskej republiky a Maltskej republiky,
 - b) štát, ktorý je zmluvnou stranou Zmluvy o Európskom hospodárskom priestore, okrem Islandskej republiky, a
 - c) Švajčiarska konfederácia.
- e) **Dopravný bod** – dopravný bod zahŕňa dopravne s koľajovým rozvetvením (stanice, výhybne, odbočky), dopravne bez koľajového rozvetvenia (oddielové návěstidlá s automatickou činnosťou, hradlá, hlásnice) a zastávky, odbočné výhybky, nákladiská a pod., ktoré sa používajú pri konštrukcii GVD,
- f) **Grafikon vlakovej dopravy (GVD)** – je určená organizácia vlakovej dopravy, z ktorej vyplýva typová činnosť všetkých železničných organizačných zložiek súvisiaci s vlakovou dopravou,
- g) **Kapacita infraštruktúry** – možnosť naplánovať na určité obdobie vlakové trasy na určitom úseku železničnej siete,
- h) **Koordinácia** – postup, ktorým sa manažér infraštruktúry (ŽSR) a žiadatelia pokúšajú riešiť situácie, ktoré vznikajú pri konfliktných žiadostiach o kapacitu infraštruktúry,
- i) **Licencia** – rozhodnutie licenčného orgánu (v podmienkach SR je to Dopravný úrad (do 31.12.2013 Úrad pre reguláciu železničnej dopravy)), ktorým sa uznáva spôsobilosť žiadateľa poskytovať dopravné služby ako železničný podnik,
- j) **Manažér infraštruktúry (MI)** – je podnikateľ, ktorý prevádzkuje železničnú infraštruktúru, t.j. vykonáva činnosti, ktorými sa zabezpečuje správa a obsluha železničnej infraštruktúry a organizuje železničnú dopravu. Železničnú infraštruktúru prevádzkuje na základe zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry s jej vlastníkom, ak sám nie je jej vlastníkom, alebo na základe zákona o dráhach (v podmienkach SR sú ŽSR manažérom infraštruktúry),
- k) **Mimoriadna zásielka** - je každá zásielka, ktorá svojimi vonkajšími rozmermi, hmotnosťou alebo povahou spôsobuje ŽSR osobitné prevádzkové ťažkosti. Doprava previazaných vozňov širokého rozchodu po železničných tratiach v správe ŽSR sa vykonáva podľa zásad platných pre dopravu mimoriadnych zásielok (okrem vozňov s označením MC a MC-02). Takéto zásielky sa musia prijať na dopravu len za osobitných technických a prevádzkových podmienok stanovených GR ŽSR.
- l) **Odstavná koľaj** - každá staničná koľaj v dopravnom bode (ďalej aj „DB“) na železničnej sieti v správe ŽSR bez ohľadu na dopravné alebo prepravné členenie. Odstavenie vozňa sa bude sledovať v každom DB s koľajovým rozvetvením, v ktorom je možné odstaviť vozeň,
- m) **Odklonová trať** – trať v správe ŽSR, ktorá je ponúknutá železničnému podniku ako náhradná/alternatívna trať pri plánovaných obmedzeniach železničnej prevádzky,
- n) **Peážna trať** – trať vedená cez územie susedného štátu, ktorá má začiatok a koniec na území vlastného štátu,

- o) **Plán na zvýšenie kapacity infraštruktúry** – súhrn opatrení s časovým harmonogramom ich realizácie, určených na zmiernenie kapacitných obmedzení, ktoré viedli k vyhláseniu časti infraštruktúry za preťaženú,
- p) **Povoľujúci subjekt** - je subjekt, ktorý vydáva povolenie pre typ vozidla a/alebo povolenie na uvedenie vozidla na trh. V prípade, že bude vozidlo používané na viacerých sieťach v rámci EÚ, tak je povoľujúcim subjektom ERA, ak bude používané iba na sieti v správe ŽSR, tak DÚ.
- q) **Predajné miesto** – samostatne vyhradené vhodné miesto železničnému podniku za účelom predaja a výdaja prepravných dokladov, ktoré je súčasťou stanice osobnej dopravy (tzv. kamenné pokladne a vhodné miesta podľa miestnych pomerov príslušnej stanice osobnej dopravy na umiestnenie stánkov, kioskov, samoobslužných zariadení – samostatne predajných automatov poskytujúcich predaj prepravných dokladov a pod.). Predajné automaty sú automaty na komplexné vybavenie cestovnými dokladmi pre vnútro, zahraničie, integrovanú dopravu a rezervácie, akceptujúce platby v hotovosti alebo platobnou kartou alebo kreditným kontom a ich kombináciami. Priestor rovnajúci sa ploche spodnej časti automatu sa považuje za priestor podliehajúci úhrade. Prístup k zákazníckym centráм železničných podnikov sa nepovažuje za službu poskytovanú pre účely regulácie podľa Opatrenia č. 2/2018.
- r) **Prepravné doklady** – cestovné a dovozné doklady ako sú cestovné lístky, cestovné lístky na bicykel, cestovné lístky na batožinu, miestenky, lôžkové/ležadlové lístky, príplatky a doplatky, prepravné listy kuriérskych zásielok a pod.,
- s) **Prevádzkovateľ servisného zariadenia** – je podnikateľ, ktorý spravuje jedno servisné zariadenie alebo viac servisných zariadení alebo poskytuje železničným podnikom jednu službu alebo viac služieb uvedených v Zákone o dráhach, v prílohe č. 13 časti B druhom až štvrtom bode,
- t) **Preťažená infraštruktúra** – úsek železničnej siete, na ktorom aj po rokovaní so žiadateľmi a po koordinácii nie je možné v určitom období alebo úseku dňa primerane uspokojiť dopyt po kapacite infraštruktúry. To isté sa vzťahuje aj na železničné trate alebo ich úseky, na ktorých sa predpokladá nedostatočná kapacita v blízkej budúcnosti,
- u) **Prevádzkovateľ dráhy** – fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá prevádzkuje dráhu ako jej vlastníka alebo na základe zmluvy s jej vlastníkom (v podmienkach SR sú ŽSR prevádzkovateľom dráhy),
- v) **Prideľovanie** – proces pridelenia kapacity železničnej infraštruktúry,
- w) **Primeraný zisk** - je miera návratnosti vlastného kapitálu, ktorá zohľadňuje riziko vrátane rizika spojeného s príjmami alebo neprítomnosť rizika pre prevádzkovateľa servisného zariadenia a je v súlade s priemernou mierou daného sektora v posledných troch rokoch,
- x) **Regulačný orgán** – úrad, ktorý dohliada na dodržiavanie transparentných a nediskriminačných podmienok prístupu žiadateľov na železničnú sieť a prideľovania kapacity infraštruktúry (v podmienkach SR je to Dopravný úrad),
- y) **Servisné zariadenie** – je zariadenie vrátane pozemku, budovy a vybavenia, ktoré bolo vcelku alebo sčasti špeciálne upravené tak, aby umožnilo poskytovanie jednej služby alebo viacerých služieb uvedených v Zákone o dráhach, v prílohe č. 13 časti B druhom až štvrtom bode,
- z) **Vlaková trasa** – kapacita infraštruktúry potrebná na jazdu vlaku medzi miestom odchodu a miestom určenia na železničnej trati,
- aa) **Vlečka** – je železničná dráha priamo alebo prostredníctvom inej vlečky zaústená do železničnej trate; používa sa na pohyb koľajových vozidiel na účely nakládky, prekládky a vykládky tovaru v podnikoch, skladoch, prístavoch a v termináloch alebo na iné účely,
- bb) **Vozeň** - koľajové vozidlo, ktoré zahŕňa osobný alebo nákladný vozeň, hnacie koľajové vozidlo (rušeň) ako aj traťový stroj. Má DÚ pridelené 12 miestne číslo na základe vydaného povolenia na prevádzku na sieti v správe ŽSR. Sleduje sa každý vozeň bez ohľadu na druh dopravy. Jednoznačný identifikátor je číslo vozňa.
- cc) **Železničná infraštruktúra** – je súhrn objektov železničných tratí, stavieb, inžinierskych sietí a zariadení, ktoré sú potrebné na prevádzku dráhy a dopravu na nej,
- dd) **Železničné dráhy** – sú železničné trate a vlečky. Na účely tohto dokumentu sa na označenie železničnej dráhy používa pojem dráha,

- ee) **Železničný podnik** – je podnikateľský subjekt, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie dopravných služieb s cieľom zabezpečovať železničnú prepravu tovaru a osôb, pričom zabezpečuje aj ťažnú silu, alebo len ťažnú silu,
- ff) **Železničná sieť** – tvoria ju železničné trate, stanice, terminály a všetky druhy pevných zariadení, ktoré sú potrebné na zaistenie bezpečnej a nepretržitej prevádzky železníc,
- gg) **Železničné trate** – tvoria dopravnú cestu koľajovým vozidlám na účely železničnej dopravy. Železničné trate sa podľa účelu, významu a vybavenia členia na hlavné a vedľajšie. Hlavné železničné trate z hľadiska dopravného významu slúžia na medzinárodnú dopravu a na zabezpečenie celoštátnej dopravnej obslužnosti. Vedľajšie železničné trate slúžia na zabezpečenie regionálnej dopravnej obslužnosti.
- hh) **Žiadateľ** – železničný podnik alebo medzinárodné zoskupenie železničných podnikov alebo iné osoby, alebo právnické osoby, ako sú príslušné orgány podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007, odosielatelia, špeditéri a prevádzkovatelia kombinovanej dopravy, ktorí majú verejný alebo komerčný záujem na získaní kapacity infraštruktúry.